

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa A. P.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "S." w R.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 listopada 2017 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 maja 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 września 2015 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił apelację powoda wniesioną w dniu 19 maja 2015 r., z powodu nieuiszczenia należnej opłaty. Po otrzymaniu odpisu tego postanowienia powód, nieprzerwanie reprezentowany przez adwokata, uiścił opłatę, po czym w dniu 12 października 2015 r. złożył wniosek o przywrócenie terminu „do wniesienia wpisu sądowego do opłaty apelacyjnej”, a wezwany przez Sąd do usunięcia braku formalnego tego wniosku „poprzez złożenie apelacji” - złożył apelację. Postanowieniem z dnia 6 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy przywrócił powodowi „termin do uiszczenia opłaty od apelacji” i przedstawił tę apelację Sądowi Apelacyjnemu w (...); Sąd ten

zarządzeniem z dnia 24 sierpnia 2016 r. zwrócił akta stwierdzając, że zostały one przedstawione bez środka zaskarżenia, gdyż apelacja została złożona w powiązaniu z wnioskiem o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty, natomiast nie był dotychczas złożony, ani rozpoznany wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Po zwrocie akt pełnomocnik powoda w dniu 30 sierpnia 2016 r. wniósł pismo o treści: „w związku z wnioskiem o przywrócenie terminu z dnia 12.10.2015 r. prostuję wniosek w ten sposób, że w miejsce omyłkowego stwierdzenia o przywrócenie terminu wnoszę o przywrócenie terminu do złożenia apelacji”.

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w R. postanowił „nadać prawidłową treść” postanowieniu z dnia 6 listopada 2015 r. w ten sposób, że w miejsce słów „przywrócić (...) termin do uiszczenia opłaty od apelacji” wpisać słowa „przywrócić (...) termin do złożenia apelacji od wyroku (...)”. Uwzględnivszy zażalenie strony przeciwnej Sąd Apelacyjny w (...) w dniu 24 stycznia 2017 r. uchylił to postanowienie stwierdzając, że dokonana modyfikacja treści postanowienia wykraczała poza dopuszczalne ramy sprostowania oczywistej omyłki, przewidzianego w art. 350 k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny zawarł wzmiankę, iż pismo powoda z dnia 30 sierpnia 2016 r. należało potraktować jako nowy wniosek o przywrócenie terminu do złożenia apelacji. Postanowieniem z dnia 22 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy przywrócił powodowi termin do złożenia apelacji i przedstawił akta z apelacją Sądowi odwoławczemu.

Zaskarżonym obecnie postanowieniem z dnia 24 maja 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) apelację powoda odrzucił, stwierdzając, że doszło do oczywiście bezzasadnego przywrócenia terminu do wniesienia apelacji, gdyż wniosek pełnomocnika powoda o przywrócenie tego terminu, złożony w dniu 30 sierpnia 2016 r., a więc po upływie 10 miesięcy od terminu określonego w art. 169 § 1 k.p.c. - który biegł od dnia 12 października 2015 r. - powinien zostać odrzucony na podstawie art. 171 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 373 k.p.c. przez bezzasadne przyjęcie, że powód „uchylił terminu do wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji” oraz że postanowienie Sądu pierwszej

instancji przywracające termin było wadliwe. Wniósł o uchylenie postanowienia i „rozpatrzenie wniesionej apelacji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obecnie nie budzi wątpliwości, że po odrzuceniu środka odwoławczego z powodu nieuzupełnienia braku (w tym braku opłaty) wniosek o przywrócenie terminu może dotyczyć tylko wniesienia tego środka, a nie uzupełnienia braku (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2008 r., III CZP 119/07, OSNC-ZD 2008 nr D, s. 98, postanowienia z dnia 9 lipca 2008 r., V CZ 44/08, OSNC-ZD 2009, nr 3, s. 55 i z dnia 20 lipca 2012 r., II CZ 55/12 oraz orzeczenia w nich powołane).

Wbrew przekonaniu skarżącego, złożony przezeń wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty nie mógł wywołać takiego samego skutku, jak złożenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, ponieważ doszło w tym wypadku do wadliwego doboru czynności procesowej; taki błąd, który nie jest jedynie niedokładnością pisma procesowego, nie może być naprawiony poprzez manewr kwalifikacji czynności jako czynności właściwej (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1998 r., II CZ 71/98, OSNC 1998, nr 12, poz. 226, z dnia 12 grudnia 2000 r., V CZ 110/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 105 oraz z dnia 19 października 2001 r., I CZ 131/01, z dnia 13 października 2005 r., V CZ 89/05, z dnia 6 września 2013 r., V CZ 38/13 i z dnia 25 lutego 2016 r., III CZ 4/16, nie publikowane).

Rację ma skarżący, gdy twierdzi, że Sąd odwoławczy powinien mieć przekonujące podstawy, by zakwestionować orzeczenie sądu pierwszej instancji przywracające termin do dokonania czynności procesowej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego rzeczywiście przyjmuje się, że podważenie przez sąd odwoławczy prawidłowości postanowienia sądu pierwszej instancji o przywróceniu terminu do wniesienia apelacji, w drodze podjętej w ramach art. 373 k.p.c. kontroli, powinno się sprowadzać do sytuacji, w których zachodzi po temu wyraźna podstawa (por. np. postanowienia z dnia 25 sierpnia 1999 r., III CKN 695/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 51 i z dnia 19 grudnia 2012 r., II CZ 146/12, nie publ.).

Uwagi skarżącego uszło jednak, że Sąd Apelacyjny nie oceniał zasadności przywrócenia terminu pod kątem merytorycznym, co z reguły dotyczy oceny kwestii zawinionego (niezawinionego) charakteru uchybienia, lecz poprzestał na ocenie formalnej, wyrażającej się w stwierdzeniu, że wniosek został złożony po upływie terminu określonego w art. 169 § 1 k.p.c., a zatem - jako spóźniony - podlegał odrzuceniu na podstawie art. 171 k.p.c. Odrzucenie apelacji było konsekwencją niezłożenia w terminie prawidłowego wniosku o przywrócenie terminu do jej wniesienia.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

jw

r.g.